

УДК: 331.225.1

ПОБЕРЕЖНИЙ Р.О., старший викладач, НТУ «ХПІ», Харків

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Економічна система держави буде конкурентоспроможною, якщо зможе створити бізнес-середовище, де суб'єкти господарювання будуть зацікавлені у запровадженні інноваційних схем, технологій вітчизняного та іноземного походження, коли стане економічно вигідним легальне ведення бізнесу, а держава зможе запровадити системи захисту інноваційних технологій від недобросовісної конкуренції. У сучасних економічних та політичних умовах держава та бізнес середовище мають тісно співпрацювати на спільну користь.

Україна отримала статус країни з ринковою економікою та обрала європейський напрям розвитку, але це не означає наявності високого рівня ринкових відносин на території країни, культури ведення бізнесу, сприятливих умов для розвитку національного бізнесу та вкладання іноземних інвестицій. Забезпечення створення зазначених факторів та передумов є стратегічним завданням. Для запровадження зазначених технологій потрібно не тільки існування досконалої нормативно-правової бази, але й стимулювання з боку держави конкретних кроків бізнесу у даному напрямку, створення бізнес-інкубаторів, запровадження державних механізмів підтримки та захисту інноваційного підприємництва.

Держава як законотворець, провідний учасник національного фінансового ринку, головний захисник національних інтересів як на внутрішньому, так і світовому ринках має створити для цього всі необхідні умови. Бізнес має

забезпечити виробництво ВВП, формування і запровадження інноваційних технологій, робочих місць, доходів тощо. Існування держави і бізнесу у "паралельних світах" неможливе. Необхідно забезпечити оптимальне поєднання і узгодження спільних інтересів, а це потребує кропіткої праці з обох сторін.

Дуже часто недосконалість національного законодавства, відсутність досвіду бізнесової діяльності щодо реалізації проектів, низькі фінансові можливості новаторів створюють несприятливе середовище для ведення бізнесу взагалі та інноваційного зокрема. Неоднозначність тлумачення норм права дозволяє їх використовувати не для підтримки та регулювання бізнесу, а для боротьби з ним, створює передумови проведення рейдерських атак на "законних" підставах, органи державної влади при цьому можуть використовуватися для боротьби із конкурентами тощо.

Аналіз макрооточення включає вивчення впливу економіки, правового регулювання і управління, політичних процесів, природного середовища і ресурсів, соціальної та культурної складової суспільства, науково-технічного і технологічного розвитку суспільства, інфраструктури тощо.

Пропонуємо для проведення аналізу макрооточення використовувати методичні підходи до оцінки його впливу, які складаються з 7 етапів:

1) Конкретизувати всі демографічні, соціально-психологічні, природно-географічні, науково-технологічні, державно-політичні та економічні фактори, що впливають на ринок і на розвиток компанії в ньому.

2) Визначити показники, які характеризують фактори.

3) Визначити ступень та якість (позитивний, нульовий або негативний) впливу кожного з показників на підприємство по 10 бальній шкалі: «10» - сильний вплив або позитивний (+1), або нульовий (0), або негативний (-1), «1» - відсутність впливу або незначний вплив.

4) Провести аналіз динаміки змін, визначених показників, в відносному виразі по кожному показнику, та виразити в таблиці.

5) Визначити зважену оцінку показника за формулою:

$$O_3^{\pi} = \frac{B_{\pi} B_c B_{\pi}}{100}, \quad (1)$$

де B_{π} – відносне відхилення показника, %

B_c – ступінь впливу показника

B_{π} – якість впливу показника, «+1», «0» або «-1».

6) Визначити сумарну зважену оцінку групи факторів за формулою:

$$O_{3\Gamma}^{\pi} = \sum_{i=1}^n O_3^{mi}, \quad (2)$$

деп – кількість показників;

O_3^{pi} – зважена оцінка i -го показника.

7) Оцінити ступень та якість впливу сумарної зваженої оцінки групи показників на підприємство.

Запропоновані методичні підходи є попередніми рекомендаціями для розробки моделі методики оцінки перспектив стратегічного розвитку підприємства, дають змогу визначити ступінь впливу групи факторів, їх напрямки та останні тенденції змін. Також на основі такого підходу керівництво підприємства зможе своєчасно відреагувати на зміни макрооточення.

Світова практика підтверджує, що проведення самих розробок по створенню інноваційних технологій та реалізація інноваційних проектів потребують значних фінансових інвестицій. В умовах недостатності та високої ціни фінансових ресурсів та з метою забезпечення поступального соціально-економічного розвитку держава має активно включитися у зазначений процес.

У такому випадку виникає дискусійне питання щодо фінансування бізнес-проектів за рахунок державних коштів. У тому варіанті, що зараз застосовується, не створює зацікавленості платників податків щодо дотримання фінансової дисципліни при сплаті податків, створює підстави для боротьби за державне фінансування, корумпованості чиновників тощо. На нашу думку, вирішити дане питання можна за рахунок застосування нових механізмів та підходів, нової державної політики щодо управління державними коштами. Це можуть бути механізми цільового фінансування пріоритетних напрямів інноваційного розвитку, але на правах співвласності, що в свою чергу передбачатиме можливість отримання дивідендів від вкладеного капіталу, позитивно впливатиме на зростання бюджетних доходів.

Важливим аспектом забезпечення інноваційного розвитку в Україні має стати формування інноваційної доктрини, розробленої спільно державою, науковцями та бізнесом з метою отримання синергійного ефекту від використання інноваційно-технологічних чинників, процесів на усіх рівнях і в усіх сферах господарювання. Це обумовлено надзвичайно високим ступенем взаємозв'язку науки, виробництва і фінансового сектору, особливостями інноваційного процесу, масштабами фінансування сучасних нововведень та підтримкою розвитку інноваційного підприємництва.

Список літератури: 1. Беглиця В. Напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні // Вісник КНТЕУ. — 2007. — № 6. — С. 21—27. 2. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" від 16.01.03 за № 433_IV. 3. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: КНТЕУ, 2003. — 504 с. 4. Загорна Т.О. Економічна діагностика. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 400 с. 5. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: Підручник. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — Львів: Магнолія 2006, 2007. — 392 с.